

Raads Voorstel

Gemeente Brummen

Reg.nr. : RV15.0035
Portefeuille(s) : Verkeer en vervoer
Programma : Ruimtelijk Beheer
Onderwerp : Basismobiliteit

AAN DE GEMEENTERAAD

Brummen, 19 mei 2015

Wij stellen voor te besluiten om:

1. De Kadernota 'OP WEG, Basismobiliteit: regionale visie en kaders 2015-2019' vast te stellen
-

Inleiding

Gemeenten hebben vanaf 2015 meer taken gekregen op het gebied van maatwerkvervoer. Vanaf 2017 zal Regiotaxi Gelderland, inclusief het aanvullende openbaar vervoer een taak van de gemeente zijn. Dat vraagt om een fundamenteel andere koers van gemeenten. Iedere inwoner van onze regio moet zo zelfstandig mogelijk en tegen een redelijk tarief kunnen reizen met een vorm van (openbaar) vervoer. Dit noemen we basismobiliteit. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het maatwerkvervoer, de provincie voor het openbaar vervoer (OV). Voor het uitvoeren van het maatwerkvervoer en het aanvullende OV is een regionaal vervoerssysteem nodig.

In voorliggende Kadernota wordt uitgelegd op welke wijze wij dit vervoerssysteem in 2015 en 2016 samen met de gemeenten Apeldoorn, Deventer, Epe, Hattem, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen vorm willen geven. Ook geeft de nota richting aan de samenwerking met de Provincie Gelderland en tussen gemeenten onderling.

Vervoersstromen gaan over gemeentegrenzen heen. Daarmee kan in samenwerking met andere gemeenten het aanvullend openbaar vervoer en het gemeentelijk maatwerkvervoer slimmer, efficiënter, klantvriendelijk en beter afgestemd op de mogelijkheden van inwoners, georganiseerd worden. Door samen te werken, is het mogelijk om een deel van de opgelegde rijksbezuinigingen in het sociale domein en het openbaar vervoer - zonder kwaliteitsverlies voor de gebruiker - op te vangen en kennis en kunde te delen.

Kader

Binnen het sociale domein (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet) ligt een bezuinigingsopgave. In dit domein staan de begrippen 'participatie' en 'het benutten van de eigen kracht van mensen en het sociale netwerk' centraal. Voor deze beleidsvelden zijn de afgelopen jaren nieuwe beleidskaders vastgesteld.

Zowel de provincie Gelderland als Overijssel hebben nieuwe OV-visies ontwikkeld. De Provincie Gelderland ziet regionale kansen en wil uitsluitend samenwerken met een regio en niet met individuele gemeenten. Samen met de provincie Gelderland is een Samenwerkingsovereenkomst Basismobiliteit 2017-2019 opgesteld. Deze overeenkomst regelt de overheveling van Regiotaxi, inclusief aanvullend openbaar vervoer, per 1 januari 2017. Op 31 maart 2015 is deze overeenkomst namens de deelnemende gemeenten door de Burgemeester van Voorst getekend.

Beoogd (maatschappelijk) resultaat

De regio wil per augustus 2016 een regionaal solide, efficiënt en klantvriendelijk vervoerssysteem gerealiseerd hebben. Naast het aanbieden van een vervoerssysteem wordt beoogd de eigen vervoersoplossing van burgers en het reguliere openbaar vervoer - meer dan nu - te benutten. De uitgangspunten voor het regionale vervoerssysteem zijn:

- Toegang bepaalt iedere gemeente zelf;
- Vervoersstromen worden regionaal gebundeld;
- Herkenbaar vervoerssysteem;
- Behoud van kwaliteit, inclusief heldere communicatie over (veranderende) spelregels;
- Ritbijdrage regionaal afgestemd en betaalbaar;

- Vervoeraanbod op maat, gericht op zelfredzaamheid;
- Buitengebied bereikbaar;
- Niet belemmerend voor de doorontwikkeling van het reguliere Openbaar Vervoer;
- Voertuigen worden verduurzaamd.

Wat vooraf ging

In de periode 10 februari tot 17 maart 2015 konden mensen inspreken op de Concept-Kadernota 'OP WEG'. Ook de MAR en Brummense samenleving is voor een inspraakreactie benaderd. Dit heeft geleid tot 14 inspraakreacties – waaronder een inspraakreactie van de MAR - die op 18 maart jl. gebundeld zijn verzonden aan alle deelnemende colleges en gemeenteraden.

Tevens heeft in de afgelopen periode een eerste behandelronde in de gemeenteraden plaatsgevonden. In Brummen is op 26 maart jl. in een opiniërende raadsbijeenkomst de Concept Kadernota behandeld. Uit deze raadsbijeenkomst zijn geen moties 'voortgekomen'.

Met dit voorstel wordt beoogd, dat de gemeenteraad de Kadernota 'Op Weg, Basismobiliteit: regionale visie en kaders 2015-2019' vast stelt.

Argumenten

1.1 Kadernota

Lezende de 14 ontvangen inspraakreacties en 5 moties en horende de discussies (eerste behandelronde), is de Kadernota 'OP WEG' (in vergelijking met de concept Kadernota) op een aantal punten gewijzigd. Dit kunt u vinden in hoofdstuk 7 van de Kadernota. In dit hoofdstuk is ook expliciet aandacht besteed aan de moties.

In het document 'Antwoorden op de inspraakreacties' vindt u voorts antwoorden op gestelde vragen en zijn de inspraakreacties geordend op onderwerpen. Eén voor één worden deze onderwerpen behandeld en toegelicht. In dit document komen ook zaken aan de orde, die later in het proces een plek krijgen. Wanneer dit aan de orde is, wordt hier zo concreet mogelijk naar verwezen.

Moties

Deze moties gaan over de volgende onderwerpen:

1. Het publiekrechtelijk organiseren van de regiecentrale;
2. Het cliëntperspectief als uitgangspunt;
3. Kwaliteitscriteria opstellen;
4. Het vraagafhankelijk vervoer en het route-gebonden vervoer in de uitwerking van elkaar onderscheiden;
5. Monitor de implementatie en de uitvoering (kwaliteit);
6. Gemeenteraad bepaalt beleidskader.

Toegang

Veel insprekers spraken voorts in op 'de toegang'. De regels voor de toegang bepaalt iedere gemeente zelf. In de gemeente Brummen is e.e.a. hieromtrent vastgelegd in onze Wmo-verordening en beleidsregels (v.w.b. indicatiestelling voor Wmo regiotalxivoer), als uitvloeisel van de zorgplicht op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

We onderscheiden bij het onderwerp 'toegang' twee tegengestelde belangen. Enerzijds het belang van de reiziger, die graag regionaal gelijke regels wil hebben en anderzijds het bestuurbelang: Zelf willen sturen op 'De Kanteling', kwaliteit en de kosten. Regionaal ligt er de uitdaging om hier een goede balans in te vinden.

Publieke regiecentrale

We richten een publieke regiecentrale in. Voornaamste overwegingen, die wijzen in de richting van een publieke regiecentrale:

- Meerderheid van de insprekers neigt naar een publieke regiecentrale;
- Meer en directere sturing;
- Regionale groei/uitbreiding mogelijk.

Aandachtspunten publieke regiecentrale:

- Kosten;
- ICT;
- Innovatie.

Publieke regionale entiteit

De verdere inrichting van de regionale entiteit kent een separaat besluitvormingstraject, waarbij de gemeenteraden toestemmingsrecht hebben. Besluitvorming is gepland in oktober 2015.

Het college werkt het inrichten van een publiekrechtelijke BedrijfsVoeringsOrganisatie (BVO)¹ verder uit, omdat dit de minste bestuurlijke drukte geeft. Bovendien kunnen we op deze wijze de gelijkwaardigheid tussen gemeenten borgen.

Wijzigingen concept-kadernota

De wijzigingen van de concept-kadernota op hoofdlijnen zijn:

1. De regionale Stuurgroep Basismobiliteit is vervangen door een regionaal portefeuillehouders overleg, waarin niet slechts een deel, maar alle gemeenten bestuurlijk vertegenwoordigd zijn;
2. Het onderwerp *kwaliteit* (reizigersperspectief) is uitgebreid;
3. Het onderwerp *heldere communicatie over (veranderende) spelregels* is toegevoegd;
4. Het onderwerp *verduurzaming van voertuigen* is toegevoegd;
5. Het onderwerp *monitoring en evaluatie* is toegevoegd;
6. De colleges stellen de gemeenteraden voor te kiezen voor een publieke regiecentrale;
7. Toegevoegd is, dat de samenwerkingsovereenkomst met de provincie Gelderland op 31 maart 2015 is getekend;
8. De colleges stellen de gemeenteraden voor te kiezen voor het regionaal oprichten van een publiekrechtelijke entiteit. Deze uitvoeringsorganisatie zal belast zijn met regiecentrale- en beheertaken.

Kanttekeningen

In de Kadernota zijn de risico's beschreven, die zich voor zouden kunnen doen. Ook is beschreven welke maatregelen we nemen om deze risico's te beheersen en de mogelijke gevolgen te beperken. De mogelijke risico's zijn:

- Besluitvorming over de Kadernota vertraagt;
- De intergemeentelijke samenwerking krijgt niet op tijd vorm en/of gemeenten stappen (voortijdig) uit;
- Gemeenten overschrijden het beschikbare budget voor maatwerkvervoer;
- Het gekozen aansturingsmodel blijkt niet te werken;
- Vanwege individuele gemeentelijke belangen lukt het niet om de aanvullend OV middelen over de verschillende gemeenten te verdelen;
- Bezuinigingen in het OV leiden tot hogere uitgaven van het aanvullend OV dan het beschikbare budget;
- De vervoersvolumes sporen niet met de ingekochte volumes;
- Het contracteren van meerdere vervoerders is duurder;
- De publieke regiecentrale is niet op tijd operationeel.

Advies adviesorganen

Van 10 februari tot 17 maart 2015 was er inspraak mogelijk op de Kadernota. Voorafgaand hieraan is er op 27 januari 2015 een informerende regionale bijeenkomst georganiseerd voor gemeenteraadsleden van de samenwerkende gemeenten. En bij de start van de inspraakperiode zijn de gemeentelijke Wmo adviesraden tijdens een gezamenlijke bijeenkomst geïnformeerd. De inspraak heeft geleid tot 14 inspraakreacties. Alle inspraakreacties zijn gebundeld en vervolgens op 18 maart verzonden aan alle deelnemende colleges en gemeenteraden voor een eerste behandeling in de raden. In dit kader wordt verwezen naar deze inspraakreacties. Voorts zijn de colleges voornemens om in september 2015 een regionale bijeenkomst te organiseren voor de gemeenteraden over de kwalitatieve kenmerken van het vervoer.

Communicatie

Bij de vaststelling van de regionale visie op basismobiliteit en het tekenen van de intergemeentelijke samenwerkingsovereenkomst is actieve communicatie gewenst. Ook vraagt implementatie van de regiecentrale om een zorgvuldig communicatietraject richting reizigers en andere betrokkenen.

¹ Een nieuw construct binnen de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Het college werkt dit uit in een nader op te stellen Communicatieplan. Het genomen besluit zal in dit kader in/na afstemming met de regio op de gebruikelijke wijze gecommuniceerd worden.

Financiële toelichting

Uitgangspunt bij de provincie Gelderland is, dat de provinciale financiële bijdrage aan Regiotaxi beschikbaar blijft in de periode 2017-2019. De provinciale bijdrage voor de Gelderse gemeenten in onze regio bedraagt in het totaal € 1.379.085,- per jaar voor Wmo-vervoer en aanvullend openbaar vervoer. De financiële implicatie van de in de Kadernota voorgestelde stappen zijn op voorhand lastig in te schatten, omdat deze van diverse factoren afhankelijk zijn, zoals wijze van inkoop, contractering, marktomstandigheden, de mate van inrichting van de beheertaken en risico's. Hiervoor is aanvullend onderzoek nodig. Het is wel waarschijnlijk, dat de keuze voor een publieke regiecentrale in plaats van privaat gepaard gaat met wat hogere kosten. Een private partij kan namelijk gebruikmaken van bestaande infrastructuur en heeft wellicht schaalvoordelen door bundeling van contracten. Het college zal gebruik maken van de aanwezige kennis en kunde in de markt.

Brummense situatie

Zoals hierboven vermeld, bedraagt de provinciale bijdrage voor de Gelderse gemeenten in totaal € 1.379.085,-. De bijdrage van de provincie aan de gemeente Brummen van in totaal € 64.064,- (€ 46.934,- + € 17.130,-) is een hogere bijdrage, dan waar in de Brummense begroting rekening mee wordt gehouden. Aan, resp. voor Leerlingenvervoer en Regio taxi betaalt de gemeente Brummen momenteel ongeveer (€ 610.000,- + € 232.000,-) € 842.000,- per jaar. Awbz vervoer betreft een nieuwe taak (per 1-1-2015). Ons is derhalve nog niet bekend, wat dit ons concreet gaat kosten/is momenteel ook nog niet begroot.

Juridische grondslag

Nvt

Uitvoering

Projectorganisatie

Er is een regionale samenwerkingsstructuur onder de vlag van de Stedendriehoek ingericht, waarin alle gemeenten bestuurlijk vertegenwoordigd zijn. Tevens is het voorzitterschap belegd bij de regionale portefeuillehouder Mobiliteit (de burgemeester van Voorst). De ambtelijke projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van alle deelnemende gemeenten. Deze vertegenwoordigers hebben de opdracht intern de verbindingen te leggen tussen de verschillende beleidsvelden. Zie bijgevoegd projectplan.

Projectplanning Basismobiliteit

Juni/ juli 2015:	Regionale vaststelling van de Kadernota 'OP WEG, Basismobiliteit: regionale visie en kaders 2015-2019';
Oktober 2015:	Toestemmingsrecht gemeenteraden deelneming gemeenschappelijke regeling BedrijfsVoeringsOrganisatie (BVO) voor regiecentrale- en beheertaken;
November 2015:	Colleges stellen programma van eisen voor vervoer vast;
December 2015:	Start aanbesteding vervoer;
Eerste helft 2016:	Colleges stellen de spelregels voor het vervoerssysteem vast.

Stukken ter vaststelling:

1. Kadernota 'OP WEG: Basismobiliteit: regionale visie en kaders 2015-2019' (15.004032)

Stukken ter inzage:

- ♦ Collegebesluit BW15.0276 van 19 mei 2015 (inclusief bijlagen)
- ♦ Concept raadsbesluit RB15.0027

Burgemeester en wethouders van Brummen,

drs. E.V. Schmitz
secretaris

A.J. van Hedel
burgemeester